MIASTO PEŁNE POKUS

JAK PRZESTRZEŃ WPŁYWA NA NASZE DECYZJE FINANSOWE

GEOGRAFIA

Ministerstwo Finansów

FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ

WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

WITAJCIE W MIEŚCIE POKUS!

Wyobraźcie sobie, że właśnie wyszliście ze szkoły. Macie wolne popołudnie i kilkanaście złotych w kieszeni. Idziecie ulicą – obok Was kolorowy plakat z nową grą mobilną, zaraz potem budka z zapiekankami, a za rogiem ulubiony sklep z gadżetami. Nagle zauważacie znajomych, którzy właśnie wyszli z cukierni – uśmiechnięci, z kubkami w dłoni.

Przechodzicie obok piekarni – zapach świeżych drożdżówek niemal wciąga Was do środka. Patrzycie na zegarek. Macie czas. Macie pieniądze. A wokół Was świat zdaje się szeptać: „Kupcie coś, zasłużyliście!".

Zastanawialiście się kiedyś, dlaczego tak łatwo ulegamy takim pokusom? Czy to tylko nasza słabość, czy może coś więcej? A co, jeśli to miasto – jego sklepy, kolory, zapachy i dźwięki – celowo zaprasza nas do wydawania pieniędzy?

Dziś spróbujemy to odkryć. Wspólnie z Dżekiem, bohaterem książki Janusza Korczaka, który przekonał się na własnej skórze, jak łatwo wpaść w finansową pułapkę, przyjrzymy się, jak przestrzeń wokół nas wpływa na nasze wybory – i jak możemy stać się bardziej świadomymi konsumentami.

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

DŻEK I JEGO DECYZJE FINANSOWE

FRAGMENT KSIĄŻKI „BANKRUCTWO MAŁEGO DŻEKA" JANUSZA KORCZAKA

„[...] na rogu ulicy Długiej [...] jest sklep kolonialny*. Dżek zawsze kupował tam cukierki. Były tu długie miętowe cukierki, które aż szczypią w język, a potem – jak wciągać powietrze – to się tak zimno robi w ustach. Były tam cukierki z likierem i nadziewane w papierkach, większe migdałowe i małe różnokolorowe kulki. Były czekoladki na sztuki, różne figurki z cukru i czekolady, były całe worki orzechów laskowych, włoskich i amerykańskich (amerykańskie orzechy mają tak twardą skorupę, że trzeba je młotkiem rozbijać). W szklanych kloszach i słojach były jedne rzeczy, w blaszanych pudłach inne, w szufladach znów inne i w koszykach owoce. Dżek bardzo lubił w tym sklepie kupować i nigdy się nie śpieszył".

* sklep kolonialny – sklep sprzedający egzotyczne produkty spożywcze i przyprawy sprowadzane z Afryki i Azji (gdzie kiedyś znajdowały się kolonie państw europejskich)

Źródło: J. Korczak, „Bankructwo małego Dżeka", Fundacja Warszawski Instytut Bankowości, Warszawa 2024, s. 25, https://przedsiebiorczydzek.pl/wp-content/uploads/2025/02/Ksiazka-Bankructwo-malego-Dzeka_online.pdf (dostęp: 23.09.2025).

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

ODPOWIEDZCIE NA PYTANIA

- Co przyciągało Dżeka do sklepu kolonialnego?
- Jakie elementy przestrzeni miejskiej wpłynęły na jego chęć wydawania pieniędzy?
- Jakie emocje mogły towarzyszyć Dżekowi podczas zakupów?
- Jak ta sytuacja może pomóc Wam zrozumieć, jak działa pokusa konsumencka?
- Czy spotkaliście się w swojej okolicy z miejscem, które szczególnie kusi do robienia zakupów?
- Jak sobie z tą pokusą radzicie?

Ministerstwo Finansów

FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ

WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

MAPA POKUS FINANSOWYCH

W grupach stwórzcie uproszczoną mapę najbliższej okolicy szkoły, zaznaczając na niej:

- sklepy i punkty usługowe,
- miejsca „pokus finansowych" (np. automaty z napojami, fast foody, sklepy z zabawkami),
- elementy reklamowe i przyciągające uwagę (banery, szyldy, kolorowe wystawy),
- miejsca, gdzie najczęściej podejmujecie decyzje zakupowe.
- Kolorem czerwonym zaznaczcie miejsca, które kuszą do impulsywnych zakupów.
- Kolorem zielonym zaznaczcie miejsca neutralne (np. park, biblioteka).

Opiszcie, jak te miejsca mogą wpływać na decyzje zakupowe.

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

JAK UNIKAĆ POKUS FINANSOWYCH?

- Planujcie wydatki z wyprzedzeniem.
- Zabierajcie ze sobą tylko potrzebną sumę pieniędzy.
- Zróbcie listę zakupów.
- Rozpoznawajcie triki reklamowe.
- Uczcie się na cudzych i własnych błędach.

A jakie są Wasze sposoby?

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Ministerstwo Finansów

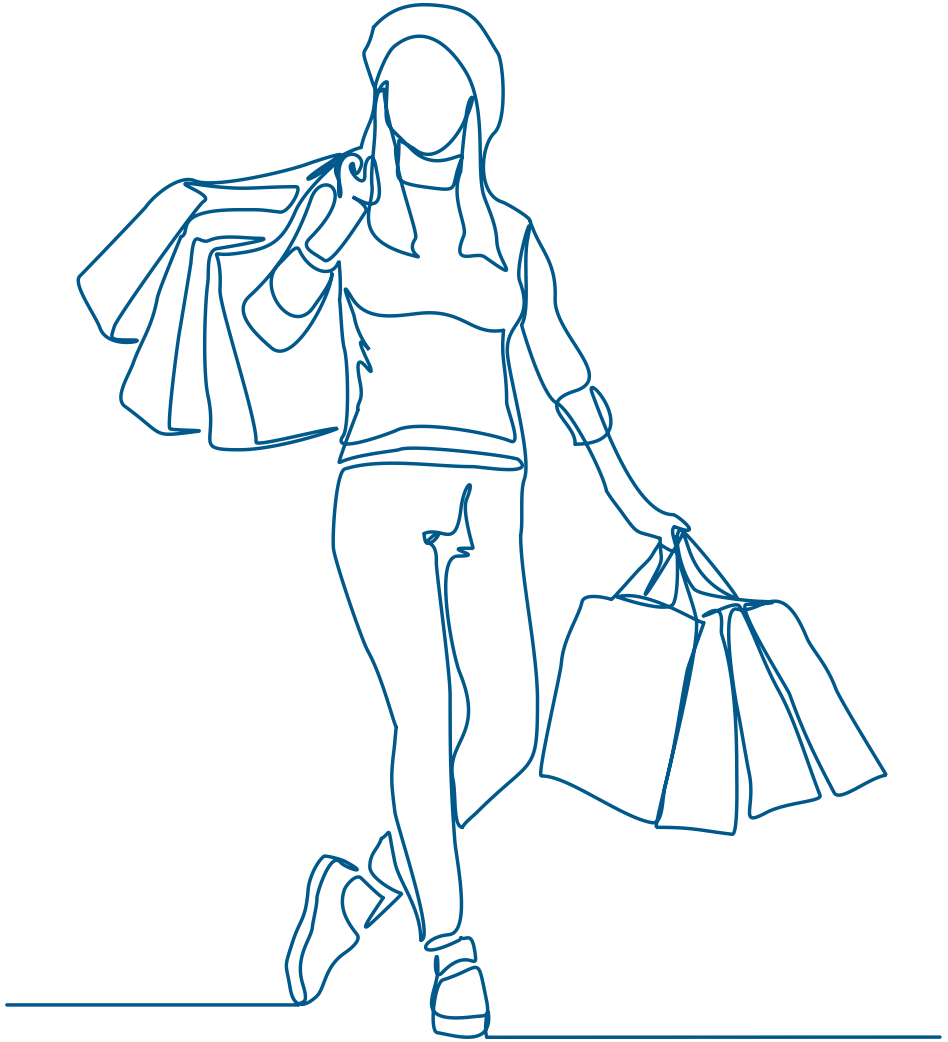
FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ

WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

PODSUMOWANIE

- Przestrzeń miejska może kształtować nasze decyzje finansowe.
- Warto świadomie analizować otoczenie.
- Krytyczne myślenie to sposób na mądre zakupy.
- Uczmy się od Dżeka!

Ministerstwo Finansów

FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ

WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

MIASTO PEŁNE POKUS

JAK PRZESTRZEŃ WPŁYWA NA NASZE DECYZJE FINANSOWE

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Ministerstwo Finansów

FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ

WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.